

CLAUSURA DEL PRIMER ANY JUBILAR IGNASIÀ

La Seu de Manresa, 31-7-2016

Sr. Arquebisbe Joan Enric Vives, Bisbe d'Urgell i Secretari de la Conferència Episcopal Tarraconense,

Padre provincial de la Compañía de Jesús en España,

P. Superior i pares jesuïtes de la comunitat de la Cova de Manresa, pares jesuïtes de Catalunya i d'arreu,

Sr. Rector de la Parròquia de la Seu, germans sacerdots.

Sr. Alcalde, Srs. Regidors, germans tots, fills estimats de Déu.

La celebració de la festa de sant Ignasi, no pas en el santuari de la Cova, sinó en la col·legiata basílica de Santa Maria de la Seu, ja ens diu que celebrem quelcom important i significatiu. La celebració de la festa de Sant Ignasi d'aquest any s'uneix a l'acció de gràcies pel do de l'Any Jubilar Ignasià que avui clausurem, el primer, en anunci de la gran celebració dels cinc-cents anys de la conversió de sant Ignasi, en l'any 1522. El camí interior que ell va començar a la seva casa familiar de Loiola i que, com tot autèntic camí, va durar tota la seva vida, va tenir en el santuari de Montserrat i en la ciutat de Manresa uns punts clau que van marcar tota la seva vida i que van donar fruits de santedat, de veritat i d'amor, tant en ell com en la Companyia de Jesús (i les seves obres) que el té com a fundador i pare. El camí interior que va recórrer Ignasi de Loiola va tenir també expressió en el camí geogràfic que sant Ignasi va seguir. És aquest l'objectiu del Camí Ignasià que va per senders del País Basc, de Navarra, de la Rioja, d'Aragó i de la nostra Catalunya, passant per Montserrat i arribant a Manresa; un objectiu que vol ajudar, tot recorrent el camí ignasià, a fer un camí interior de llibertat més i més plena, a imitació i amb l'ajut de la intercessió de sant Ignasi.

Certament el camí de sant Ignasi fou un camí de llibertat. Ignasi, ferit en la batalla de Pamplona, descobreix en el seu cor una ferida encara més gran. Des de la seva casa natal de Loiola iniciava el viatge que el portava vers Montserrat, amb un desig: vetllar les seves armes tota una nit davant l'altar de la Mare de Déu de Montserrat, on tenia determinat deixar els seus vestits i vestir-se les armes de Crist. En arribar-hi va cercar un confessor amb qui pogués posar en mans de la misericòrdia de Déu tot el seu passat, amb tota veritat i sinceritat, i, d'aquesta manera, va començar una vida nova. La seva confessió, generalment per escrit, va durar tres dies. La lliçó que va aprendre, però, fou que la confessió general no era el final sinó el començament.

Vestit pobrament, en la festa de l'Anunciació, va emprendre el camí de nou des de Montserrat en recerca d'autèntica llibertat. Va arribar a Manresa, on pensava passar solament alguns dies en un hospital i escriure algunes coses en un llibre. La seva sola intenció era la de ser senzillament un aprenent de cristià de veritat. Fins aquell moment ell havia estat cavallerosament cristià, amb l'obsessió de fer grans coses, més que no pas deixar-se fer per Déu pel camí de la humilitat i el sofriment. Allí va iniciar una nova vida. Era un pobre penitent, demanava almoïna cada dia. Cada dia anava a missa i a vespres a la Seu. També el santuari de la Mare de Déu de Viladordis era per a ell un lloc d'oració, així com el temple dels dominics i l'hospital. Va descobrir també una cova com un bon lloc per a la pregària.

A la vora del riu Cardener va tenir lloc un tombant en el camí de seguiment de Crist. Després de temps de tenebra i proves, estant assegut i mirant el riu, se li van obrir els ulls, d'aital manera que totes les coses li semblaven noves. El lliurament al Senyor, el camí de la llibertat, l'havia trobat. Ell mateix ho expressava en aquestes paraules fetes pregària: «Preneu, Senyor, i rebeu tota la meua llibertat, la memòria, l'enteniment i tota la voluntat. Doneu-me el vostre amor i gràcia, perquè això em basta.»

El camí interior que va recórrer sant Ignasi és el camí de la llibertat autèntica. I aquest camí no és pas fàcil, perquè és camí de gràcia abundosa de Déu i de lluita personal en resposta a aquesta gràcia. La seva vida, portada per la providència divina, va avançant en la recerca de la llibertat plena. La convalescència per a la curació de les ferides de la guerra és un temps propici per a anar veient el que omple de veritat el cor i el que solament és alegria i pau passatgeres. A poc a poc el seu cor experimentava la pau que prové del compliment de la voluntat de Déu. Però la llibertat és un camí llarg i per això va anar cercant-la més i més, amb l'ajut de la gràcia de Déu. Volia en el seu cor fer el discerniment d'esperits, per veure al millor possible el que és la voluntat de Déu i el que solament és recerca amagada d'un mateix. La seva llarga estada a Manresa, en pregària i austeritat, el porten a fer aquest discerniment i a prendre la decisió de ser sempre per al Senyor en la llibertat del qui el vol estimar tothora confiant en la gràcia de Déu, l'única realitat que pot fer possible la perseverança fins al final.

El camí interior i exterior fet per sant Ignasi fa cinc-cents anys no l'hem de mirar, però, com si fos una cosa a admirar en la vida d'un sant. Ell mateix, en els Exercicis Espirituals, tant en el llibre com en la pràctica, ens manifesta que hem de fer tots un camí de llibertat, per tal que no siguin uns altres els qui visquin en nosaltres. És a dir, que el nostre jo no visqui alienat en realitats, tant d'egoisme i de materialisme, com de falses pietats o falses místiques o teories. Perquè el camí de la llibertat és, al mateix temps, el camí de la vida. Ja en el llibre del Deuteronomi, del qual hem escoltat un fragment en la primera lectura, i en la tradició cristiana, apareix el simbolisme del camí com a expressió de la mateixa vida humana; un camí

que porta o bé a la mort o bé a la vida. És això el que ens hi juguem: camí de mort o de vida. No hi ha terme mitjà: o una cosa o l'altra. I aquesta no és una qüestió fútil, insignificant, banal. És la qüestió fonamental per a donar el sentit ple a la nostra vida. L'espiritualitat de sant Ignasi no és de les que avui en dia, temps de buidor interior, es porten; aquests succedanis d'espiritual d'una recerca de falsa pau interior que no demana un canvi de vida, una conversió sincera, un deixar el jo que ens esclavitzava; unes falses espiritualitats que no ens porten a donar-nos més i més a Déu i als altres, especialment als més petits i més pobres, als exclosos i als abandonats. Per a sant Ignasi el camí de la llibertat té un nom: Jesús. Sí, el mateix que va dir als seus deixebles: *Jo sóc el camí, la veritat i la vida* (Jn 14,6). Per a sant Ignasi, el camí interior és una persona, un esdeveniment, algú viu pel qual —l'únic pel qual— hem de viure, a ell solament servir, amb ell solament lluitar. Aquest és Jesús, en qui trobem la plenitud de la veritat i de l'amor, el qui és el veritable rostre del Pare misericordiós. Amb paraules del sant pare Francesc als joves reunits a Cracòvia per a la Jornada Mundial de la Joventut: «Jesucrist és el qui sap donar veritable passió a la vida. Jesucrist és el qui ens mou a no conformar-nos amb poca cosa i a donar el millor de nosaltres mateixos. És Jesucrist qui ens qüestiona, ens convida i ens ajuda a aixecar-nos cada vegada que ens donem per vençuts. És Jesucrist qui ens empeny a aixecar la mirada i a somiar coses grans.»

Sant Ignasi es va deixar tocar per la misericòrdia divina. En el seu cos portava les ferides de la batalla de Pamplona, però en el seu cor tenia les ferides de la batalla de la vida, del pecat que ens va prenent la vida i la llibertat. I el Senyor va ser misericordiós amb ell i, com a bon samarità en el nostre camí de la vida, el va guarir amb el vi del consol i l'oli de l'esperança. Però no el va deixar mai, sinó que el va portar a les seves espatlles com el bon pastor i va sojornar amb ell. Perquè, estimats germans, no oblidem quina és la bona notícia de l'Església per a tota persona humana, amb paraules del papa Bergoglio: «Jesucrist t'estima, ha donat la vida per salvar-te i ara és viu al teu costat cada dia per il·luminar-te, per enfortir-te per alliberar-te» (EG, 164). Aquest és l'ensenyament de sant Ignasi: el Senyor és misericordiós amb els seus fills i germans. Ell vol trobar-se amb tots i cada un de nosaltres. Sant Ignasi es va deixar trobar i es va posar a caminar tota la seva vida en la fidelitat del seguiment de Crist. I nosaltres, ¿ens posarem en camí ara o ho deixarem per a més tard? Però aquest «més tard» pot ser massa tard, perquè la vida se'ns esmuny i és molta l'obra de servei que el Senyor vol de tots i cada un de nosaltres. El camí de sant Ignasi, el camí cristià, sols té una condició: no voler restar en la mentida i així deixar-se abraçar per la misericòrdia guaridora i alliberadora del nostre Déu. I recordem quina és la meta del qui es deixa trobar per Crist: «La joia de l'Evangeli omple el cor i la vida sencera dels qui es troben amb Jesús. Els qui es deixen salvar per ell són alliberats del pecat, de la tristesa, del buit interior, de l'aïllament. Amb Jesucrist sempre neix i reneix la joia» (EG, 1).

La ciutat de Manresa es gloria de ser un lloc tan important en la vida de seguiment de Crist de sant Ignasi; però també es gloria per la presència dels jesuïtes en aquesta ciutat, en la Casa d'Espiritualitat, oberta a tot el món i que serveix tantes persones. No oblidem, però, que la missió pròpia de la Companyia de Jesús és, amb paraules del venerable Josep Torras i Bages en una carta pastoral de l'any 1914, en l'escaiença del primer centenari de la restauració de la Companyia, la total dedicació dels homes a Déu: «L'objecte de la Companyia no és altre que fer cristiana la vida: si té biblioteques, si té observatoris, si té escoles és per a acostar els homes a Jesús, per a fer-los amics de Jesús, que és el major bé que es pot fer a un home.»

Encomanem la Companyia de Jesús, encomanem la presència dels jesuïtes en aquesta ciutat, en aquesta diòcesi, a Catalunya; encomanem el Camí Ignasià i totes les persones que l'han recorregut i el recorreran, a la intercessió de santa Maria, Mare de Déu de Montserrat, que en el camí de sant Ignasi fou per a ell Mare de Misericòrdia, portant-lo a la font de l'amor que mai no s'exhaureix, al Cor de Jesús Misericordiós, on hi ha tots els tresors de veritat i de vida, on hi ha la llibertat plena. Així sigui.